

SVATOJÁNSKÝ ZPRAVODAJ

ZPRAVODAJ OBECNÍHO ÚŘADU

2021/1 BŘEZEN

Záhrabská před
čtvrt stoletím
i dnes

Ochrana klimatu
jako téma
pro všechny

Kačák
hučí jak
Mississippi

25 let na Záhrabské

Prvního ledna uplynulo 25 let, kdy byla osada Záhrabská po několikaleté správě pod obcí Vráž opět připojena ke Svatému Janu pod Skalou, kam před tím po 400 let patřila.

Nejdůležitějšími mezníky v novodobé historii osady bylo zavedení elektriny v roce 1961 a vybudování nové asfaltové přístupové cesty z Vráže v roce 1997. Tím se osada stala pro trvalé bydlení mnohem přívětivější. Na Záhrabské téměř polovina nemovitostí sloužila k trvalému bydlení, zbytek tvořily chaty. Zabydlenost Záhrabské byla krátce po skončení komunistického režimu v r. 1989 minimální. V šesti trvale obydlených domech tehdy bydlelo 14 obyvatel, převážně vyššího důchodového věku. Po vybudování asfaltky se situace začala pomalu měnit. V osadě byla posílena elektrina, vyspraveny a označeny cesty v ulicích, zlikvidovány černé skládky a zajištěn svoz odpadů, v celé osadě bylo vybudováno nové veřejné osvětlení... Těsně před nástupem mobil-

ních telefonů sem byly dokonce zavedeny i telefonní linky! Lidé začali stále více pečovat o své chaty a nemálo chat začalo být přestavováno k trvalému bydlení. Aby situace nepřerostla únosný stav, bylo především na nátlak správy CHKO Karlštejn přistoupeno k regulaci nové výstavby v novém Územním plánu, přičemž zákaz zřizování nových stavebních parcel v národní přírodní rezervaci platil již mnoho let před tím. Pro stavby domů tedy lidé využívají pouze stávající stavební parcely.

Nevíme přesně, kolik lidí muselo odejít během poslední války a naopak, kolik přesně jich sem bylo přesídleno. V roce 1950 na Záhrabské trvale bydlelo ve 33 nemovitostech 60 obyvatel, v roce 1989 jich zde zbyla jen necelá čtvrtina! S vybudováním asfaltky se začala osada opět zabydlovat. Situaci urychlila touha mladých lidí po bydlení v přírodě, ale také divoká situace s pražskými byty.

Od bydlení na Záhrabské neodrazuje ani dnes obtížnější dostupnost, zejména v zimě, celkem striktní staveb-

ní omezení či všeobecná odlehlost od „civilizace“, která má v dnešním světě i své výhody. I v letošním roce v osadě vyrostlo několik nových domů pro trvalé bydlení. Počet trvale obydlených nemovitostí se opět přiblížil k rekordnímu stavu z 50. let. Ač se to zdá neuvěřitelné, počet obyvatel této malé osady ztracené v kopcích nad Sv. Janem, brzy přesáhne počet lidí např. ve Sv. Janě nebo v Sedlci.

Zastupitelstvo si uvědomuje, že osada byla v oblasti investic často odsouvána na okraj obecních zájmů, kdy obecní finance dlouhodobě putovaly především do velkých projektů na plynovod, vodo- vod, cesty a další obecní majetek ve Sv. Janě a Sedlci. Dlouhodobým problémem v Záhrabské však stále zůstává voda a sjízdnost cest. Naštěstí se blýská na lepší časy a obec řeší i v této věci několik projektů.

Noví obyvatelé Záhrabské potřebují přístupové cesty a vodu, mají potřebu se společensky sbližovat. Také chtějí pro své děti hřiště, ale v osadě pro taková setkání a akce dnes nejsou téměř žádné prostory. Až na malý plácek stranou osady – památné místo u dubu. Díky tomu byl příchod sv. Mikuláše na Záhrabské, či oslava konce roku. Doufáme, že se noví obyvatelé Záhrabské časem také aktivně zapojí do samosprávy naší malé, ale krásné obce, aby tím zvýšili šance na prosazení svých potřeb.

Závěrem uvedu nostalgickou vzpomínku citací ze své knihy *Záhrabská – historie osady* (Svatojánská společnost – 2004). Popisují zde, že život v osadě nebyl jednoduchý nikdy, ale lidé drželi při sobě a uměli si ho vždy zpříjemnit. Na okraj pozornosti byla osada odsouvána i tehdy. Dovolání se obyvatelům Záhrabské dostalo až osobní přímlovou tehdejšího prezidenta republiky!

Po několika předešlých marných pokusech a jednáních s kompetentními orgány byla zaslána žádost o zavedení

elektriny až prezidentské kanceláři, prezidentu Antonínu Zápotockému. Je pravděpodobné, že někdo z osadníků měl na tohoto člověka jisté osobní konexe, jak vyplývá též z plánovaného pozvání budoucího prezidenta na prvotně předpokládané otevření hasičárny v roce 1950.

Antonín Zápotocký opakovaně soukromně navštěvoval i Sv. Jan pod Skalou. Pamětníci uvádějí, že manželé Chaloupkovi (čp. 28) se velmi důvěrně znali s manželkou prezidenta Marií Zápotockou. Dokladem kladného vlivu „soudruha prezidenta“ je skutečnost, že žádosti o elektrifikaci bylo záhy vyhověno!

Na jaře roku 1961 byl kompetentními orgány zaslán příslib elektrifikace. Bylo započato s kreslením plánů a průklesem větví a stromů. Jen na prořezání ulic bylo hasiči odpracováno 351 brigádnických hodin. Práce provádělo „Učňovské středisko elektromontérů“. Učni byli ubytováni na hasičárně v „kulturní místnosti“. Dole v „malé strážnici“ byla provizorní kuchyně, kde se učni stravovali. Nádobí zapůjčila škola ministerstva vnitra ze Sv. Jana, kotel a větší nádobí zajistili sami požárníci. Na financování stravování učňů se podílel MNV ze Sv. Jana, který vše zálohově platil. Nakonec bylo zapláceno i za vaření obětavé paní Šebkové.

Bylo nutné překonat celou řadu drobných problémů, spojených s pracemi na vlastní elektrifikaci. Na počest historického zavedení elektriny do osady se v srpnu 1961 konala jedna z největších oslav v historii Záhrabské. Na nové hasičárně byla při této slavnosti obřadně zakopána petrolejová lampa a rozsvítila se zde první žárovka na Záhrabské. Starou petrolejku symbolicky zakopala nejstarší občanka Záhrabské, tehdy 82 letá paní Juditková. Na závěr pestrého programu zazpívala bývalá operetní pěvkyně paní Merhautová (zvaná též Bambaska) slavnou árii z Rusalky.

Jestliže Svatý Jan pod Skalou byl díky vlastní elektrárně již v roce 1904 první elektrifikovanou obcí na okrese Beroun, Záhrabská se paradoxně stala obcí poslední.“

JIŘÍ ŠEVČÍK ML.

Bez dotačních titulů se těžko dělají investice

21. února přiblížil starosta Jiří Bouček v fungování naší obce Berounskému deníku. Rozhovor vedl šéfredaktor Radek Kaša.

Podle informací z vašeho Zpravodaje se chystáte v obci na velké investice. Jak vám to ztěžuje pandemie finančně?

I bez pandemie by se řádově desetimilionové částky v běžném rozpočtu obce nenašly. Takže to povede ke snaze o získání dotací. Máme například příslibenu 90% dotaci na zpracování projektové dokumentace na vodovod a kanalizaci ve všech částech obce. Díky vývoji klimatu, se voda stává strategickou věcí i tady u nás. Před dvěma lety začaly vysychat studny i v údolí Kačáku, což nikdo předtím nepamatoval. Projevy klimatických změn jsou vidět i v okolních lesích. Naštěstí kolem sebe vidíme také iniciativy, které se s tím snaží něco dělat. Je to hodně o občanské angažovanosti a o ekologické výchově. K té se svými aktivitami snaží přispět například i Svatojánská kolej programem pro mládežnické skupiny nebo obec prostřednictvím nedávno otevřeného infocentra.

Co nový vládní daňový balíček, který snížil příjmy všem obcím v republice. Jak velký to má dopad na váš rozpočet?

Přímo nás to myslím tolik neovlivní. Ale určitě to velmi ovlivní příjmy a celkové chování státu, tedy i štedrost různých dotací. To by na nás mohlo mít nepřímý vliv, i když samozřejmě je dost dotací navázáno na Evropskou unii. Ne, to přímo o tom, že by naše obec strádala, ale myslím si, že nás čekají hu benější léta. Je tragické, že v ohromném deficitu státního rozpočtu se naprosto ztrácí strategické cíle, jako například už zmíněná ochrana klimatu.

Obec je velmi populární pro turisty, jaký byl pro vás uplynulý pandemický rok?

Minulý rok jsme registrovali extrémní návštěvnost, když se například na jaře zavřely školy. Lidé

si asi hned mysleli, že byly vyhlášené celostátní prázdniny, a všichni vyrazili na výlet. Na jaře tady pak chodili lidé v průvodech a my jsme tomu chtěli nějak zabránit. Vždyť jsme se přece měli chovat zdrženlivě. Tak jsme zavřeli všechna parkoviště. Jenže to vlastně nic nevyřešilo – auta popojela o pár set metrů dál a parkovala, kde se dalo.

Co byste udělali jinak?

Teď už vím, že zavření parkovišť byla chyba. Ti lidé přijeli i tak. Byl to takový marný pokus, jak se chovat zodpovědně. Teď to tedy necháváme být. V létě navíc většina lidí neodletěla k moři, takže se jich spousta vydala k nám. Turisty tu vítáme a chceme se s nimi podělit o jedinečné hodnoty tohoto místa, ale určitě bychom preferovali méně aut. Naše prioritní cílová skupina jsou organizované skupiny, které se v obci ubytují, stráví zde nějaký čas a chtějí se o tomto kraji něco dozvědět. Je to v duchu strategie destinační agentury Berounsko, jejímž jsme zakládajícím členem.

Co si nejvíc přejete do tohoto roku?

Tak samozřejmě se dostat do nějakého standardního režimu a začít zase trochu normálně žít. Ta situace působí na nás na všechny. Máme tu rodiče s dětmi, kteří řeší školu, komunikace s úřady je taky horší a věci se obecně více vlečou. Doufejme, že ze současné situace vytěžíme aspoň nějaké poučení, že budeme otužilejší, pokornější a citlivější ke svému okolí.

RADEK KAŠA

Stále nejsme za vodou

Po zpracování studie zavedení vodovodu a zřízení kanalizace ve všech částech obce jsme se museli trochu vrátit na zem.

Ještě nad rozhodnutím ministra Brabce o přidělení dotace 2,5 mil. Kč na zpracování projektové dokumentace jsme se radovali: uděláme si projekty do šuplíku a budeme je potom postupně realizovat... Ale po pořádném přečtení podmínek přidělení této dotace bylo jasno. Podle článků 7 a 8 rozhodnutí musíme ihned po dokončení projektu a získání stavebního povolení žádat o další dotaci na uskutečnění celé vyprojektované stavby. Rozdělení do etap se nepřípouští. Je jasné, že akci za cca 85 mil. Kč bychom finančně ani organizačně nezvládli. Je tedy nutno rozsah projektu osekát a věřit, že rada Státního fondu životního prostředí schválí změnu ministerského rozhodnutí, kde se rozsah zredukuje přibližně na čtvrtinu. Ale co z původního záměru oželeť?

Vodu akutně postrádají obyvatelé Záhrabské, ale zde bude zavedení vodovo-

du z Vráže v nejbližších letech narážet na nemožnost připojování nových lokalit z důvodu nedostatečné průchodnosti vedení v Praze.

Momentální stopstav se změní až po dostavbě nového vodojemu na Přední Kopanině – a tato stavba ještě zdaleka nezačala. S novým vodojemem bude sice možné připojovat na vodovod nové lokality, ale bude nutno si u VaK předplatit kapacitu budoucího odběru vody. To bude pro Záhrabskou znamenat jednorázový náklad ve výši cca 1–2 mil. Kč. Na Záhrabské, která je primárně stále rekreační – tedy řídce obydlenou oblastí, je také více rizikových faktorů, které snižují smysluplnost drahé investice. Dlouhé trubky vodovodu z Vráže nebudou při nedostatečném odběru zárukou dobré kvality vody v přípojkách. Plánovaná tlaková kanalizace, resp. domovní čerpací jímka, se zase při delším

nevyužití nemovitosti může projevoval nepříjemným zápachem.

Máme-li tedy vybrat tu část projektu, kde investované peníze přinesou rychlý efekt, vychází jednoznačně nejlépe rozšíření už existujícího vodovodu ze Sedlce do Svatého Jana. Ale ani na vodu pro Záhrabskou není třeba nerezignovat. Oživují se plány na budování železničního tunelu Praha – Beroun. V případě, že se jeho stavba uskuteční, bude vedení obce usilovat o to, aby Správa železnic vodovod na Záhrabskou postavila jako vyvolanou investici.

Projekt na rozšíření sedleckého vodovodu včetně stavebního povolení má být hotov do ledna 2022. Právě zahajujeme veřejnou zakázku na vybrání jeho zhotovitele. Ten by měl být vybrán začátkem dubna. Rozpočtové náklady mají být necelý 1 mil. Kč, z toho tři čtvrtiny má pokrýt dotace. Snad rada SFŽP a pan ministr pochopí naši situaci a přehodnotí své původní rozhodnutí.

J. BOUČEK

Odpad(k)y v roce 2021

Od nového roku platí nový zákon o odpadech. Stanovují se zde cíle, jejichž naplnění bude na každém z nás. Měli bychom více a více třídit, ale nejdříve bychom se měli zamýšlet, co a proč kupujeme. Drtivá většina odpadu z domácností jsou obaly. Materiál z obalů by měl být recyklován nebo spálen v zařízeních pro energetické využití odpadu (ZEVO), kterých ale zatím není dost. Na skládkách bude končit stále méně nepotřebného materiálu. Motivace k tomu bude ekonomickými nástroji, tedy hlavně cenou skládkového, které se během několika příštích let několikanásobně zvýší. To pocítíme všichni.

Naše svozová firma AVE Beroun nás na to začala tvrdě připravovat a na letošní rok se rozhodla zvýšit ceny o více než 25 %. Neměli jsme čas na to reagovat novou vyhláškou, takže pro letošek se toho v obci mnoho nemění. Poplatek za odpad zůstává zatím ve stejné výši 660 Kč na občana nebo nemovitost, ale **svoz jedné popelnice 120 l zdražuje na 96,30 Kč** (z dosavadních 71 Kč), cena u popelnice 240 l je dvojnásobná, **pytel s potiskem bude stát 102,85 Kč**.

Zásadní změny pro občany přijdou až v příštím roce, ale některá opatření,

která zmírní negativní dopad zdražení na rozpočet obce, jsme nuceni přijmout hned:

- **Pro Záhrabskou budeme vydávat jen 5 pytlů** namísto dosavadních 10 pytlů na osobu/nemovitost.
- Od majitelů nemovitostí, kde je v Registru územní identifikace adres a nemovitostí (RUIAN) evidováno více adresních míst, **budeme vybírat místní poplatek za každou z registrovaných adres**. To se týká například čp. 68 + čp. 04 u Sedlce, čp. 116 + čp. 70, čp. 107 + čp. 94 a čp. 85 + čp. 36 na Záhrabské. (Je možné, že některé z uvedených adres náleží k již neexistujícím objektům, ale zřejmě neproběhla jejich legální demolice a odhlášení z RUIAN. Až do zrušení těchto adresních míst však bereme všechny objekty v RUIAN jako existující a místní poplatek za odpad se na ně tedy bude vztahovat. Snažte se tento stav napravit, mimo jiné i z toho důvodu, že v takových případech bude při sčítání domů docházet k chybám.)
- **Ve druhém pololetí** oslovíme ty z vás, u nichž dojde k výraznému překročení ceny za vyvážení popelnice oproti vybranému poplatku, s prosbou o fi-

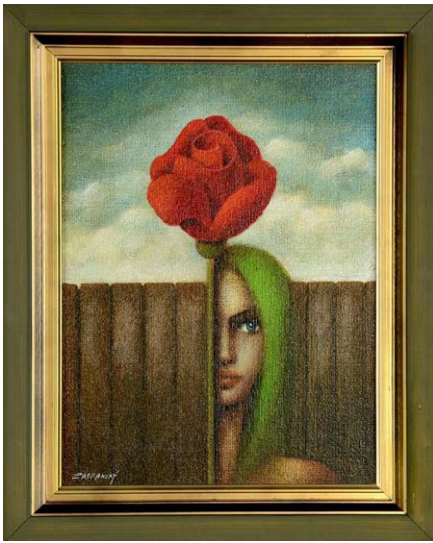
nanční kompenzaci. Snažte se prosím omezit počet vývozu na minimum. Stav svého konta můžete sledovat v systému Mobisys přes webové rozhraní na stránce www.mobisys.cz/ odpady.

V příštím roce už budeme u popelnice uplatňovat princip adresných plateb podle evidence svozů v systému Mobisys – bude to zakotveno v nové vyhlášce. Všichni budeme počátkem roku platit základní taxu za cca 10 vývozu a koncem roku se doúčtuje rozdílová částka všem, kteří tento základní limit přecherpají. Na tomto principu funguje už řada obcí v našem okolí. Je to sice administrativně pracnější, ale výrazně spravedlivější, než současný paušální systém, kde vidíme u některých domácností několikasobný propad. Systém s pytlí takto již dávno funguje – každý dostává limitovaný počet pytlů a když mu nestačí, musí si přikoupit další.

Děkuji všem, kteří již platbu za letošní rok poukázali na obecní účet 178157718/0300. Snažte se prosím platit bankovním převodem a omezit návštěvy na obecním úřadu na minimum! Pytle pro Záhrabskou si lze objednat telefonem nebo mailem. Rád vám je dovezu.

J. BOUČEK

Zemřel malíř Vlastimil Zábranský

Dne 4. února zemřel brněnský malíř, grafik a karikaturista Vlastimil Zábranský. Proč se o něm zmiňujeme ve Zpravodaji? Zábranský se totiž narodil ve Vrážích a byl spolužákem některých svatojánských školáků. Narodil se 2. září 1936. Ze svatojánských byli jeho spolužáky pan Jiří Rada ze Sedlce, nedávno zemřelý dr. Jan Ševčík, dlouholetý předseda

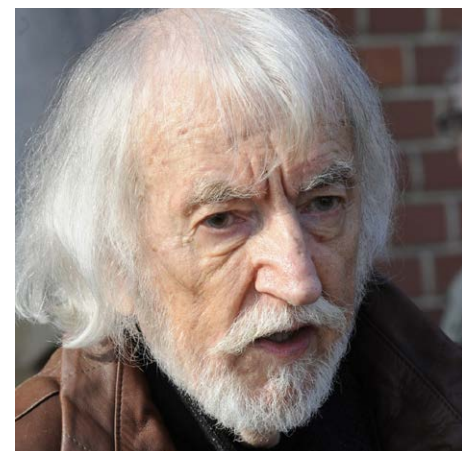
Svatojánské společnosti nebo již zemřelá paní Líznerová, rodačka z Kozolup. Loděnickou školu opouštěli v roce 1951.

Tehdejší poměry nedovolovaly některým absolventům základní školy nastoupit na střední školu. Kdo měl špatný třídní původ, mohl se ucházet jen o učňovskou školu, která připravovala žáky na dělnická povolání. Vlastův otec byl malířem pokojů, tedy živnostník, a to se tehdy trestalo. Stejně jako můj bratr Jan, se tedy i Vlasta přihlásil „do učení“ v cementárnách v Králově Dvoře. Po roce učení se pak přihlásil na cementářskou průmyslovku v Hranicích na Moravě. Cementářskou průmyslovku pak zaměnil za stavební průmyslovku v Praze a po maturitě byl přijat na katedru umění filozofické fakulty v Brně. Odtud pak přestoupil na Vyšší pedagogickou školu v Brně a stal se z něj učitel výtvarné výchovy a češtiny. Učitelem byl jen několik let a pak se plně věnoval pouze výtvarnému umění. Spolupracoval také s divadly z tehdejšího Gottwaldova jako scénograf.

Vlastimil Zábranský je výrazná postava našeho výtvarného umění. Jeho

brněnský ateliér ve Stojanové ulici byl centrem setkávání osobností brněnského kulturního života. Svá díla pravidelně věnoval do dobročinných dražeb, např. ekologické Nadaci Veronica. Vystavoval na mnoha místech doma i v zahraničí, také v Paříži a v New Yorku. Počínaje rokem 1970 se stal členem francouzské Sociétés Protectrice de l'Humour. Jeho odchodem ztrácí české výtvarné umění výraznou osobnost, vlídného a milého člověka.

BOHUMIL ŠEVČÍK

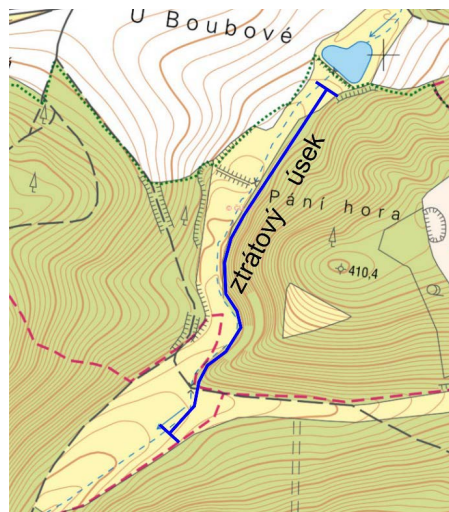

Připravuje se stopovací zkouška na Bubovickém potoce

Bubovický potok je i mimo Český kras známý svými turisticky atraktivními vodopády, které jsou v posledních letech díky ztrátě vody do podzemí v horním úseku toku většinou bez vody.

Potok pramení v obci Bubovice a jen za nejvyšších vodních stavů je protékán po celé své délce až do Srbska. Za nízkých vodních stavů se vody Bubovického potoka ztrácí východně od vrchu Doutnáč do silně propustných a zkrasovělých devonských vápenců (obr. 1). Hladina podzemní vody je v okolí potoka zakleslá desítky metrů pod jeho úroveň, jak dokazují úrovně hladiny jezer v jeskyni Arnoldka (290–328 m n. m.), v Palachově propasti na Čeřince (313–341 m n. m.) i suché dno jeskyně Bubovická propast. Potok přitom pod Bubovicemi teče v nadmořské výšce 350–360 m n. m.

Neznalostí směrů proudění podzemní vody kontrastuje výrazně oblast Českého krasu s Moravským krasem. V Moravském krasu byly provedeny v minulosti desítky stopovacích zkoušek, kdy byly obarveny vody v ponorech a podařilo se

uspokojivě popsat proudění mezi ponory a vývěry ve všech oblastech Moravského krasu. V Českém krasu existují informace o proudění pouze mezi jeskyní Arnika a pramenem v Sv. Janu pod Skalou, kde bylo proudění prokázáno pomocí opakovaných stopovacích zkoušek (poprvé Žák a kol. 1996, další zkoušky viz Žák et al. 2013 a Bruthans et al. 2020). V pro-

pasti Čeřinka byla provedena stopovací zkouška pomocí radioizotopu ^{51}Cr v roce 1977 (Včíslová, 1980). Stopovač se neobjevil v povodí Bubovického potoka a jeho indikace ve Sv. Janu pod Skalou je zcela nereálná (Žák a kol., 1996 – nereálný poměr doby trvání signálu k době transportu stopovače, stopovač se objevil jen v jediné vývěrové větvi pramene). V Českém krasu tak dosud existuje minimum informací o proudění podzemní vody v krasovém prostředí.

V současnosti (zima 2020/2021) se do podzemí, devonských vápenců pod obcí Bubovice, ztrácí výjimečně vysoké množství vody. Ztráty dosahují již po několika měsících okolo 10 l/s. Je tak výjimečná příležitost provést na Bubovickém potoce pod obcí Bubovice stopovací zkoušku, pomocí inertního fluorescentního stopovače (fluoresceinu) pro zjištění kam voda vcezuje se z potoka proudí... JIŘÍHO BRUTHANS

Výňatek z článku Doc. RNDr. Jiřího Bruthanse, Ph.D., který bude publikován v nejbližším čísle časopisu Český kras.

Klimažaloba

**Procházíte se rádi v lese?
Všimli jste si tam v posledních
pár letech nějakých změn?**

Já jsem při svých cestách mezi částmi naší obce poslední dobou často zděšen a vnímám, že v lese začíná být dost nebezpečno. Za poslední dva roky se vzrostlé smíšené lesy kolem Záhrabské proměnily v prales. Velká část statných listnáčů, hlavně buků, proschla natolik, že se z nich začíná loupat kůra, odpadávají větve a celé stromy se kácí k zemi. Na les s určitým zpožděním dopadly důsledky extrémního sucha a veder z minulých let. Stále častěji slyšíme nářky nad klesající vydatností studen a mizejícími pramínky. Krajina chřadne. Jsme sice součástí Chráněné krajinné oblasti, ale vidíme, že lokální ochrana projevy globálních negativních změn nezastaví.

Koncem roku 2015 se v Paříži sešlo 196 členských států OSN na 21. klimatické konferenci. Konference dosáhla svého cíle: v tzv. Pařížské dohodě poprvé došlo k celosvětové shodě v pohledu na příčiny a dopady klimatických změn, na nutnost snižování uhlíkových emisí. Očekávaným klíčovým výsledkem má být omezení globálního oteplení do roku 2100 ve srovnání s předindustriální érou.

K Pařížské dohodě se připojila i politická reprezentace ČR. Máte pocit, že se za posledních pět let téma klimatu dostalo do popředí? Zaregistrovali jste nějakou kampaň, která by popularizo-

vala jakákoliv opatření, technologie nebo způsoby chování vedoucí k lepší udržitelnosti klimatu? Slyšeli jste, že by se odstavila některá z českých tepelných elektráren? Je to spíše naopak, tepelné elektrárny zde dostávají opakovaně výjimky a konec spalování uhlí se odsouvá, elektřina se od nás vesele vyváží ...

Spolek Klimažaloba, reprezentovaný mladým právníkem Martinem Madejem a zastupovaný advokátní kanceláří Frank Bold, shromažďuje vědecky podložené argumenty a chystá se podat na český stát správní žalobu za nečinnost a neplnění mezinárodně uznaných závazků plynoucích z Pařížské dohody. Klimažaloba je vlastně jakási Charta 77 dnešních dnů. Podobně jako před více než čtyřiceti lety, kdy se jednalo o nedodržování lidských práv a závazků plynoucích z Helsinské konference, i nyní jde o to poukázat na liknavost nebo dokonce ignorování závazků, ke kterým se český stát přihlásil. I zde jde vlastně obecně o lidská práva – o právo na zdravé životní prostředí, na život bez obav z budoucnosti této planety.

Když jsem se dozvěděl, že se ke klimatické žalobě chystají připojit také některé obce a města, napadlo mne, že by se naše obec mohla připojit také. Na únorové zasedání zastupitelstva byl pozván JUDr. Martin Madej, který přišel vysvětlit smysl připravované správní žaloby a zodpovědět dotazy. Česko se v roce 2015 připojilo na Pařížské konferenci k závazkům na snižování emisí.

Produkované emise CO₂ se však patřičně nesnižují a jejich dohodnutý limit se při dosavadním stylu v Česku vyčerpá během osmi let. Na jednání zaznívaly pochybnosti, zda je forma žaloby správným řešením, jestli má šanci něco pozitivně ovlivnit. Ptali jsme se také na financování vlastního soudního procesu. Právní zastoupení žalujících subjektů zajistí společnost Frank Bold Advokáti. Finanční krytí zajišťuje spolek Klimažaloba, obci tedy připojením nevzniknou žádné finanční ani jiné závazky.

K žalobě se budou připojovat ještě další obce, zemědělci a spolky. Finální verze textu v době našeho zasedání stále ještě vznikala. Je to kolektivní dílo mnoha expertů na právo i na životní prostředí. Debata mezi zastupiteli obce nebyla jednoduchá, zpočátku převažoval velice skeptický názor na potřebnost a užitečnost podobných aktů. Zazněly ale také informace o tom, kde všude se podobné žaloby chystají, a že například v Holandsku, v Portugalsku nebo ve Francii už uspěly. Samotný souhlasný soudní výrok samozřejmě nic neřeší, ale je důležitým podnětem směrem k vládě a ministerstvům. Jde hlavně o resorty životního prostředí, průmyslu a obchodu, dopravy a zemědělství, které v případě úspěchu žaloby budou nuceny zpracovat konkrétní plány, jak ochráně klimatu pomoci. Možná také nakonec nebudou ekologičtí aktivisté zařazováni do seznamů extrémistických až teroristických organizací...

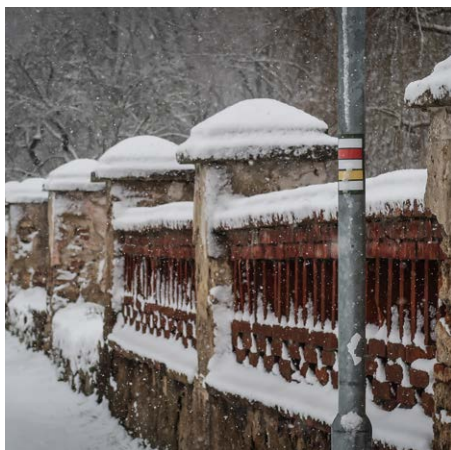
Po vášnivě, ale velice korektní a věcné debatě zastupitelstvo přistoupilo k hlasování. Výsledkem byl souhlas s připojením k žalobě, vyslovený většinou pěti zastupitelů. Považuji to za výborný signál, který naši obec zařazuje do elitní kategorie těch, kterým na ochraně klimatu opravdu záleží. Je to na druhou stranu i závazek, abychom v rámci svých možností a pravomocí my sami uplatňovali šetrný přístup k životnímu prostředí.

Vše může začít u nakládání se splaškovou vodou, u třídění odpadu, u úspory energií všeho druhu, u omezování nadspotřeby nebo u volby způsobu dopravy. Když tyto dílčí individuální aktivity zapadnou do moudře vymyšlených vládních strategií a pokud se podaří nasměrovat vědu, výzkum i průmysl do správných projektů, musí se to na ochraně klimatu pozitivně projevit – snad ještě za našich životů.

JIŘÍ BOUČEK

Cesty jsou cíl

Naše komplikované poskládaná obec je pospojována stezkami, které nejsou v dobrém stavu. Ať se odsud vydáte kterýmkoliv směrem, narazíte na popadané stromy, erozi, obnažené kořeny, kameny a bláto.

Odkaz nejstarší dochované značené turistické trasy v českých zemích sice zavazuje, ale nikdo neví koho a k čemu. Pohled do katastrální mapy napoví, proč tomu tak je. Významnou část hlavních turistických tras v katastru vůbec nenajdete. Je to prostě les, kterým kdosi vyšlapal pěšinku. Vlastníci pozemků, kudy cesty vedou, jsou různí:

Lesy ČR Cesty využívají hlavně jako svážnice při těžbě dřeva. Jakákoliv infrastruktura pro turisty (lavička, altán, zábradlí) je proto nahlížena především jako možná komplikace. S opravami cest nepočítají. Oni totiž cesty neničí – dělají to jimi najaté těžbařské firmy. Rádi nám na ně dají kontakt, ať si problémy řešíme napřímo ...

Agentura ochrany přírody a krajiny na jednu stranu vidí stezky jako šanci pro dobrý přístup do přírody – a tedy pro její poznávání, na druhé straně by asi nejraději viděla krajinu bez lidí. Člověk v přírodě jakoby představoval cizí element, se kterým jsou samé komplikace. Tedy – ono to tak určité často je, ale cesta ke zlepšení nevede jen přes zákazy, ale také osvětou a proaktivní nabídkou programů a informací. Dobré cesty jsou určité pro ochranu přírody důležité, ale AAOPK má asi jiné, důležitější starosti.

Arcibiskupství pražské Jejich majetek v naší obci je rozsáhlý a rozmanitý, není tedy divu, že o něj nezvládají řádně pečovat. Přednost má klášter a jeho bezprostřední okolí.

Obec V roce 130. výročí otevření stezky Vojty Náprstka (2019) jsme nechali zpracovat projekt na opravu nejpostižnějších úseků turistických cest na obou

stranách údolí, a to bez ohledu na to, kdo je majitelem. Po několika konzultacích s projektantem a správou CHKO jsme rozsah zredukovali na část žluté trasy (Svatý Jan – Vráž), část červené trasy (Svatý Jan – dub na Herinkách) a na pěšinu Sedlec – Svatý Jan. I tak náklady vycházejí přes 3 mil. Kč. S žádostí o dotaci na tento projekt jsme neuspěli.

Soukromí vlastníci Jsou zastoupeni především ve stráni nad Sedlcem, kde jsou lesní pozemky hodně rozdrobené. To je samozřejmě velká komplikace.

Těším se, že se nám komplexní pozemkové úpravy pomohou situaci zjednodušit, cesty v jejich současné podobě přesně zaměřit a vynést do katastrální mapy. Ideální by bylo soustředění cest pod jedním majitelem, čímž by odpovědnost za jejich stav byla jednoznačná. Tím majitelem by nejlogičtěji mohla být obec nebo AOPK ČR... Je to ale velmi nevděčná a nákladná věc. Opravy, ke kterým dříve nebo později musí dojít, budou znamenat práci v náročném terénu, často bez možnosti využít jakékoliv mechanizace.

Koncem loňského roku jsme zainvestovali přes 150 tis. Kč do opravy bahnitého povrchu cest na Záhrabské. Opravu části Vrážské a ulic Na Výsluní a Lesní provedl pan Čeněk z Bubovic a podíleli se na ní i někteří obyvatelé

lé Záhrabské a firma INOS Richter. Na stavu cest se bohužel hodně promítá stavební činnost. Na Záhrabské se v posledních letech hodně staví a těžké nákladní automobily cestám nepřidávají.

Letos jsme se hodně nazlobili kolem zimní údržby silnic. Dole v údolí se sice KÚSK starala celkem aktivně, ale bohužel si zvykla používat sůl, na což si řada obyvatel opakovaně stěžovala. Ve spolupráci se správou CHKO Český kras jsme snad tendenci KÚSK solit při každé příležitosti zažehnali. Zima bez tmavé břečky bude krásnější, stav silnice ale bude vyžadovat daleko větší ostřížitost řidičů!

Údržba místních komunikací a parkovišť byla jako obvykle nasmlouvána s firmou AVE Beroun. Tato firma se sice odnaučila používat sůl, ale inertní posyp v jejich podání nebyl na sněhovém povrchu příliš patrný. Vrcholem bylo, když během února dvakrát selhal vozový park AVE (platíme jim za pohotovost!) a museli jsme se opět obrátit na pana Čenka. Ten se svým nakladačem naštěstí spolehlivě zafungoval. O vydatný posyp se potom postaral Míra Lisý. Přístřešky podél cest se snažíme doplňovat štěrkem nebo škvárou, o exponovaná místa se stará Karel Senft, ale přesto doporučuji v zimě v autě vozit menší lopatu a být připraven si pomoci sám...

Zima letos byla nezvykle opravdová, chvílemi opravdu krásná. Moc děkuji všem, kteří se zasloužili o to, že nebyla kalamitní.

J. BOUČEK

Kačák z druhé strany

Ani veřejné zpívání teď není možné, ale mnozí z nás si jistě vzpomenu na „naši“ tramskou píseň o Kačáku a možná si ji doma i zanotují. Jmenuje se: *Kačák hučí jak Mississippi*. Pamatujete si ji?

A opravdu – letošní zima a předjaří Kačáku přejí. Sněhové i dešťové srážky byly vydatné a tak jsme po mnoha měsících, či spíše letech, mohli opět spatřit vodáky na jinak málo vodnatém potoce. Snad desítky plavidel bylo možno sledovat především na přelomu února či března. V očích vodáků byla jednoznačná radost z této výjimečné události a my místní jsme si museli oživit povědomí o těch zvláštních zvucích, které se najednou kolem našich domovů při potoce linuly. Jsme zvyklí na auta, cyklisty, chodce i běžce, snažíme se zvyknout na motocyklisty, letadla, vrtulníky i drony, ale zvláštní dunění plavidel a hlasy jdoucí od potoka jsou tak neobvyklé!

Většina z nás nejspíš nezná naživo zvuk řeky Mississippi, ale zkusme někdy posbírat pár odpadků tady u nás – na břehu a přitom se zaposlouchat u jezů či bystřin zdejšího potoka. Není to nádherná?

*Kačák hučí jak Mississippi,
valí se líně v dáli
slunce odráží rudé šípy
od Svatojánské skály.
K modrým kopcům
se smutně dívám
slunce do mě praží
a zoufalou si píseň zpívám,
sedě na zápraží*

Ref.:

*Dnes má princezna
není už tak líbezná,
když tu sedím
a žízeň mám.
Dávno po kraji
všichni ptáci zpívají,
že se ani trempíř
samé lásky nenají.
Všude chlupci přišli již,
aby zvedli číš. Kde?
V Nibovace, Nipigonu,
ve Scarletu, Ascalonu,
na Krétě i v Galwestonu
Fort Adamsonu. Hej!
Jen já sedím sám,
smutnej jsem a žízeň mám,
dávno už mě nebaví
ten život morový.*

*Pro smích všemu tramskému rodu
trápím se touhou stálou,
kořínky jím a piju vodu,
jak svatej Jan pod skálou.
Když v osadách ohně zaplanou
a zpěv zahaleká,
slzy do dýmky mojí kanou,
spěchám do daleka.*

MICHAL ŠEDIVÝ

Buduje se i bourá

Tato zima značně zacloumala kvalitou cest, stezek i různých opěrných zdí a zídek.

Těšíme se na prodej domu čp. 5 ve Svätém Janu, protože zeď lemuující jeho pozemek vedle obecního úřadu se povážlivě rozpadá. Snad bude brzy nalezen nový majitel a snad také bude připraven do objektu a pozemku brzy investovat. Jinak hrozí, že cesta na úřad může být zavalena haldou kamení a cihel z podezdívky náležející k tomuto objektu.

Bylo také ukončeno vleklé dědické řízení u domu čp. 22 naproti hřbitovu a nový majitel připravuje jeho rekonstrukci. Stále je však vysoké procento domů v této části obce, které působí vybydleným dojmem. Asi i to stojí za zvýšeným zájmem filmařů o naši obec. Filmaře zanedbaná zákoutí velice lákají. Na léto se hlásí další štáb, připravující natáčení detektivního seriálu *Zákon vlka*.

V areálu bývalé drůbežárny v Sedlci je podezřele mrtvo. Nebyla ani pořádně

dokončena demolice původních objektů a území se změnilo v dokonalý brownfield. Místo svojí rozlehlostí a opuštěností láká k ukládání nepotřebných věcí a odpadu, mění se v ohromnou odpudivou skládku. Se zástupci CHKO Český kras plánujeme na místě schůzku s majiteli a budeme chtít jasný plán dalšího postupu příprav na zasiťování pozemků nebo alespoň lepší zabezpečení areálu.

V sedlecké magistrále připravují noví majitelé přestavbu chaty č. 15 na rodný domek a těší se na bydlení i na

společenský život na tomto krásném místě. Budou mít výhled na novou stavbu jízdárny, která se vyloupila z bláta staveniště. Hala, stejně jako kompletně renovovaný areál statku působí čistým a kultivovaným dojmem, přesto má mezi některými místními zaryté odpůrce. Vyhovoval snad někomu stav, poznamenaný desítkami let chátrání?

Mohutně se staví také na Záhrabské. Začátkem roku byl zkolaudován zcela nový dům v ulici Na Výsluní, kde už od loňska bydlí čtyřčlenná mladá rodina. Staví se také v Sedlecké ulici, kam se hodlá nastěhovat tříčlenná rodina. V ulici Lesní se chystá přestavba dvou původních domů na rekreační objekty. Vzhledem k převážně rekreačnímu charakteru zástavby a k úzkým, místy velice svažitým místním komunikacím plným ostrých zatáček, nepřipadá na Záhrabské v úvahu rekolaudace dalších staveb na rodinné domy. Domkům zde zůstává i po zásadní rekonstrukci a modernizaci číslo evidenční, které značí stavbu pro rekreaci. Nic však nebrání tomu, aby se do takovéto stavby lidé přihlásili k trvalému pobytu. BUK

Pozor – akce!

Blíží se termín, kdy se centrum obce na pár dnů změní a zaplaví jej početný filmařský štáb. Budova kláštera, celá náves, most přes Kačák a kousek hřbitova pozmění svoji vizáž a stane se kulisou filmového příběhu.

Film se odehrává za druhé světové války v Němci okupované jižní Francii. Bude se jmenovat *White Bird: A Wonder Story* – Bílý pták. Další zajímavosti o tomto projektu naleznete na internetu.

Musíme být připraveni na to, že průjezd obcí i pěší pohyb kolem centra bude výrazně omezen. Od středy 24.3. budou probíhat přípravné práce, které nás ještě tolik neomezí. Natáčet se bude

v pondělí 29. a v úterý 30. března – to už bude docházet k chvilkovým uzávěrám veškerého provozu v prostoru, vyznačeném na mapce. Jednotlivá přerušení dopravy nepřekročí deset minut.

V zóně pokryté záběrem kamer nebude možné parkovat vozidla. Kolem kláštera a také v průzoru přes most směrem k Obecní škole nic nesmí narušovat dobovou atmosféru. Dojde také k demonstraci nebo k zakamuflování parkovacích automatů, turistického značení, veřejného osvětlení a zábradlí na mostě.

Zhruba čtyřsetčlenný tým, tvořící zázemí štábu, bude po uvedené dny „tábořit“ v areálu bývalé drůbežárny v Sedlci. Mezi místem natáčení a sídlem

„base campu“ bude zřejmě probíhat čilý provoz, budme tedy prosím opatrní. Obec i Svatojánská kolej s určitým omezením svého provozu během natáčení souhlasily za podmínky finanční kompenzace. Natáčet se bude jen ve dne a neměl by být jakkoliv narušován noční klid. RED

Záhabská ožívá

Jako optimistický dovětek k článku Jiřího Ševčíka o Záhrabské mohu potvrdit, že osada se po letech útlumu naplňuje mladými páry a rodinami s malými dětmi, které chtějí něco podnikat. Vypadá to, že se podaří navázat na některé pozapomenuté tradice, které upevňovaly místní pospolitost.

Jako centrum dění zatím slouží hlavně prostranství u dubu Na Herinkách. Zejména obyvatelé ulice Na Výsluní, kde je dnes trvale obydleno 13 domů, se u dubu rádi scházejí. Setkávají se zde nejen navzájem, ale občas jim setkání zpestří příchod Mikuláše nebo Matky Země, která dětem na jaře rozdává semínka.

Semínko bylo také hlavním hrdinou nedávného komorního představení loutkového divadélka v altánu. Od prvního jarního dne jsou dub a přilehlá místa ozdobeny barevnými fáborky, které třepotavě zdraví pocestné. Je sympatické, že se o přípravu programu a výzdobu kompletně starají zdejší rodiny včetně seniorů i dětí. BUK

Hřiště v Sedlci

Z iniciativy Helči Běhounkové proběhla v loňském roce sbírka na další herní prvek dětského hřiště v Sedlci. Na obecním transparentním účtu se sešlo přes 50 tisíc Kč, převážně od sedleckých patriotů. Pěticiferné částky poukázali M. Deneš, Duspivovi a Růžičkovi, čtyřciferné částky přišly od P. Štefanové, od Cafourků, od Běhounků, od J. Štefanové, P. Horáka a J. Hrnčíře. Třiciferné přispěli Hoškovi, V. Chocová, K. Ouředníková, P. Dusil, S. Štěpánek a také tajuplný Svatojánský občan. Všem jmenovaným velice děkujeme. Vysněný Helčin prvek – jakási lávka na cvičení stability – je objednaný u firmy Bonita a během dubna bude namontován. RED

Tříkrálová sbírka

I přes složitou situaci kolem pandemie se i letos v lednu podařilo na území naší obce uspořádat charitativní Tříkrálovou sbírku. Rádi bychom touto cestou poděkovali všem, kteří sbírku finančně či jinak podpořili. Vybraných cca 10 tisíc Kč znamenalo necelou dvanáctinu všech vybraných peněz na celém okrese Beroun. Celkových 124 tisíc bude letos použito pro terénní pečovatelskou službu, která je obzvláště během pandemie velmi potřebná. Případní dárci mohou ještě stále finance darovat – www.trikralovasbirka.cz. MICHAL ŠEDIVÝ

Kontejnery v roce 2021

Kontejnery na velkoobjemový a nebezpečný odpad budou letos přistaveny ve dnech 24. dubna a 4. září v obvyklých časech na obvyklých místech.

Kontejnery na bioodpad si odvezla firma INOS, které patří. Pořídila je před lety z dotace a nyní vypršelo období udržitelnosti, které firmu zavazovalo kontejnery používat k nekomerčním účelům. Stále čekáme na vyjádření vedení, zda a za jakou cenu bude firma v osvědčené službě pokračovat. RED

